

Василенко Олена
здобувач, Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Olena Vasylenko
graduate student, Bila Tserkva national agrarian university,
Bila Tserkva, Ukraine

Науковий керівник: **І. М. Паска**
доктор екон. наук, професор
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Scientific supervisor: **I.M. Paska**
doctor of economic science, professor
Bila Tserkva national agrarian university,
Bila Tserkva, Ukraine

**ФАКТОРИ ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ АГРАРНОЇ ОСВІТИ НА РИНКУ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ
THE FACTORS OF THE STRENGTHENING OF COMPETITIVENESS OF HIGHER
EDUCATION AGRARIAN ESTABLISHMENTS IN THE EDUCATIONAL SERVICES
MARKET**

Реформування сучасної вищої освіти встановлює нові виклики до вищих навчальних закладів і потребує змін в управлінні до умов інноваційно-конкурентного простору функціонування. Аграрна освіта в Україні є важливою складовою системи вищої освіти. Забезпечуючи високу якість підготовки фахівців, вона здійснює вплив на агропромисловий комплекс та сприяє розв'язанню багатьох його проблем. Підвищити конкурентоспроможність вищих навчальних закладів аграрної освіти можливо при дослідженні комплексу конкурентних переваг та визначенні факторів посилення конкурентних позицій.

Згідно досліджень [1] пропонується 17 факторів впливу на конкурентоспроможність вищих навчальних закладів: матеріально-технічна база, спектр освітніх послуг, просування освітніх послуг на ринку, престижність спеціальностей, конкурентний статус, фінансова стійкість розвитку, ціна навчання, загальна популярність і репутація, якість освіти, швидкість реагування на зміни запитів абітурієнтів і роботодавців та інші. Перелік цих факторів та їх ваговий коефіцієнт є динамічними, оскільки вони залежать від запитів і пропозицій на ринку освітніх послуг. У зв'язку з цим виникає потреба розробки управлінської моделі вищих навчальних закладів аграрної освіти, яка б дозволяла здійснювати оцінку на ринку освітніх послуг; та вироблення зв'язку конкретних управлінських важелів з факторами посилення конкурентних позицій.

Аналізуючи освітні послуги вищих навчальних закладів як товар на ринку освітніх послуг, фактори конкурентоспроможності можна розглядати як комплекс споживчих та вартісних (економічних) характеристик товару [2-3]. Згідно результатів дослідження щодо тенденцій розвитку системи управління якістю освіти у вищих навчальних закладах встановлено, що "Стале зростання досягається також за рахунок здатності організації динамічно враховувати необхідні інновації, що ґрунтуються на організаційних знаннях" [4], тобто для посилення конкурентних позицій вищих навчальних закладів аграрної освіти на ринку освітніх послуг необхідно створити таку динамічну модель управління, яка б враховувала зовнішні споживчі і економічні зміни і згідно вагомості їх коефіцієнтів і інноваційних технологій формувала відповідні управлінські важелі з врахуванням діяльності аграрної сфери.

Наведемо фактори посилення конкурентних позицій вищих навчальних закладів аграрної освіти згідно критеріїв конкурентоспроможності з врахуванням рейтингів вищих навчальних закладів України і рейтингів вищих аграрних закладів. До споживчих факторів впливу на конкурентоспроможність віднесемо: конкурентний статус, престижність спеціальностей, науково-освітній потенціал, матеріально-технічну базу, загальну популярність і репутацію, якість освіти, швидкість реагування на зміни запитів абітурієнтів і роботодавців, спектр освітніх послуг, форми навчання, інноваційний потенціал і його реалізація, інтенсивність закордонних зв'язків, оцінку рівня підготовки випускників роботодавцями, внутрішньокорпоративне середовище; та враховуючи сучасні виклики - можливість забезпечити проходження практичних занять в умовах сучасного виробництва (фактор дуальної освіти). До вартісних факторів впливу віднесемо ціну навчання і фінансову стійкість розвитку, а також додамо - спеціальні умови вступу (регіональний коефіцієнт, додаткові бали за призові місця на олімпіадах тощо).

Враховуючи викладане, основним напрямком подальших досліджень є комплексне дослідження конкурентних переваг вищих навчальних закладів аграрної освіти на ринку освітніх послуг та визначенні вагомості факторів посилення конкурентних позицій.

Перелік використаних джерел:

1. Царенко І. О. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності вищих навчальних закладів / І. О. Царенко // Молодий вчений – 2015. – № 2 (17) – С.122 – 125.
2. Засць М. А. Показники та критерії підвищення конкурентоспроможності продукції промислового підприємства / М. А. Засць, М. В. Рубанова // Труды Одесского политехнического университета (Экономика) – 2009 – № 1 (31) – С. 221–224.
3. Багив Г. Л. Маркетинг: Учебн. для вузов / Г. Л. Багив. – М.: Экономика, 2000. - 345с.
4. Анненкова І. П. Основні тенденції розвитку системи управління якістю освіти у ВНЗ / І. П. Анненкова. – Лондон-Київ: Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції "Актуальні проблеми і сучасні тенденції розвитку психології та педагогіки" // gisap.eu